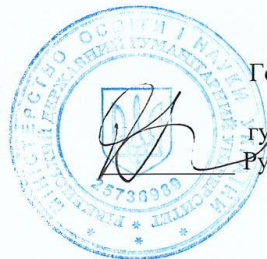

Міністерство освіти і науки України
Рівненський державний гуманітарний університет

«ЗАТВЕРДЖЕНО»
Голова приймальної комісії
Рівненського державного
гуманітарного університету
Руслан ПОСТОЛОВСЬКИЙ
«27» квітня 2023 р.

**ПРОГРАМА СПІВБЕСІДИ
З КОНКУРСНОГО ПРЕДМЕТА «ІСТОРІЯ УКРАЇНИ»
для вступників на навчання для здобуття ступеня бакалавра
на основі ПЗСО, РНК5**

Схвалено вченою радою факультету історії, політології та міжнародних відносин
Протокол № 4 від «24» квітня 2023 р.

Голова вченої ради факультету історії,
політології та міжнародних відносин _____ Валерій ШЕРЕТЮК

Схвалено навчально-методичною комісією факультету історії,
політології та міжнародних відносин
Протокол № 4 від «24» квітня 2023 р.

Голова навчально-методичної комісії
факультету історії, політології та міжнародних відносин _____ Любов ГАЛУХА

Голова комісії для проведення співбесід _____ Валерій ШЕРЕТЮК

Розробники:
Оксана ГУМЕНЮК
Валентина ДОБРОЧИНСЬКА
Руслан ПАЛЬЧЕВСЬКИЙ

Рівне – 2023

Програма співбесіди з конкурсного предмета «Історія України» для вступників на навчання для здобуття ступеня бакалавра на основі ПЗСО, РНК5 / Упор.: Гуменюк О.В., Доброчинська В. А., Пальчевський Р. С. Рівне: РДГУ. 2023. 11 с.

Розробники:

Гуменюк О. В., доцент, кандидат історичних наук кафедри історії України РДГУ

Доброчинська В. А., доцент, кандидат історичних наук кафедри історії України РДГУ

Пальчевський Р. С., доцент, кандидат історичних наук, зав. кафедри історії України РДГУ

Рецензент:

Давидюк Р. П. професор, доктор історичних наук кафедри історії України РДГУ

Клинова-Дацюк Г. Д. доцент, кандидат історичних наук кафедри журналістики та українознавства НУВГП

Програма вступного іспиту з історії України для вступників на здобуття ступеня бакалавра на основі ПЗСО, РНК5 визначає вимоги до рівня підготовки вступників у межах підготовки загальної середньої освіти, зміст основних освітніх компетентностей, критерії оцінювання знань вступників, список рекомендованої літератури, інформаційний ресурс.

Розглянуто на засіданні кафедри історії України (протокол № 4 від 24 квітня 2023 р.).

ЗМІСТ

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА.....	4
----------------------------------	----------

ЗМІСТ ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ.....	5
--	----------

1. Українські землі у складі Речі Посполитої в другій половині XVI ст.
2. Українські землі у складі Речі Посполитої в першій половині XVII ст.
3. Національно-визвольна війна українського народу середини XVII ст.
4. Козацька Україна наприкінці 50–80-х рр. XVII ст.
5. Українські землі наприкінці XVII – в першій половині XVIII ст.
6. Українські землі в другій половині XVIII ст.
7. Українські землі у складі Російської імперії наприкінці XVIII – в першій половині XIX ст.
8. Українські землі у складі Австрійської імперії наприкінці XVIII – в першій половині XIX ст.
9. Культура України кінця XVIII – першої половини XIX ст.
10. Українські землі у складі Російської імперії в другій половині XIX ст.
11. Українські землі у складі Австро-Угорщини в другій половині XIX ст.
12. Культура України в другій половині XIX – на початку XX ст.
13. Українські землі у складі Російської імперії в 1900–1914 рр.
14. Українські землі у складі Австро-Угорщини в 1900–1914 рр.
15. Україна в роки Першої світової війни
16. Початок Української революції
17. Розгортання Української революції. Боротьба за відновлення державності
18. Встановлення комуністичного тоталітарного режиму в Україні
19. Утвердження більшовицького тоталітарного режиму в Україні
20. Західноукраїнські землі в міжвоєнний період
21. Україна в роки Другої світової війни
22. Україна в перші повоєнні роки
23. Україна в умовах деєсталінізації
24. Україна в період загострення кризи радянської системи
25. Відновлення незалежності України
26. Становлення України як незалежної держави
27. Творення нової України

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ВСТУПНИХ ВИПРОБУВАНЬ.....	9
--	----------

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ.....	10
--	-----------

ІНФОРМАЦІЙНИЙ РЕСУРС	11
-----------------------------------	-----------

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програма вступного випробування з конкурсного предмета «Історія України» складена на основі програми зовнішнього незалежного оцінювання з історії України 2023 р. (наказ Міністерства освіти і науки України від 26.06.2018 р. № 696) та виходячи з цілей, вимог і змісту навчання учнів загальноосвітніх закладів з історії України, закладеному в Державному стандарті базової і повної загальної середньої освіти та чинній навчальній програмі з історії України для закладів загальної середньої освіти. Вона охоплює шкільний курс історії України від другої половини XVI ст. і до сьогодення.

Вступне випробування з конкурсного предмета «Історія України» для вступників для здобуття ступеня «Бакалавр» на основі повної загальної середньої освіти має на меті перевірку рівня сформованості ключових та історичної **компетентності** випускників школи, визначення відповідності результатів їх навчально-пізнавальної діяльності Державному стандарту. Програма передбачає перевірку рівня сформованості в учнів насамперед історичної компетентності, до елементів якої належать:

хронологічна компетентність – уміння орієнтуватися в історичному часі, встановлювати близькі та далекі причинно-наслідкові зв'язки, розглядати суспільні явища в конкретно-історичних умовах, виявляти зміни і тяглість життя суспільства;

просторова компетентність – уміння орієнтуватися в історичному просторі та знаходити взаємозалежності в розвитку суспільства, господарства, культури і природного довкілля;

інформаційна компетентність – уміння працювати з джерелами історичної інформації, інтерпретувати зміст джерел, визначати їх надійність, виявляти і критично аналізувати розбіжності в позиціях авторів джерел;

логічна компетентність – уміння визначати і застосовувати теоретичні поняття для аналізу й пояснення історичних подій та явищ, ставити запитання та шукати відповіді, розуміти множинність трактувань минулого та зіставляти різні його інтерпретації;

аксіологічна компетентність – уміння формулювати оцінку історичних подій та історичних постатей, суголосну до цінностей та уявлень відповідного часу чи відповідної групи людей, осмислювати зв'язки між історією і сучасним життям.

Співбесіда проводиться згідно з розкладом, складеним приймальною комісією РДГУ. Вступники, які не з'явилися на співбесіду без поважних причин у визначений розкладом час, до участі у подальших випробуваннях та в конкурсі не допускаються. За наявності поважних причин, підтверджених документально, вступники можуть бути допущені до пропущеної співбесіди з дозволу відповідального секретаря приймальної комісії в межах встановлених термінів та розкладу співбесід.

Перескладання співбесіди не дозволяється.

Оцінювання відповіді вступників на співбесіді здійснюється членами комісії для проведення співбесід, призначеної згідно з наказом ректора, за шкалою оцінок. Рейтингова оцінка визначається за 200-бальною шкалою.

Підставою для формування оцінки є правильність, логічність, глибина відповіді, уміння аналізувати проблеми, які стосуються змісту відповіді, виробляти самостійні оцінки та рішення щодо розв'язання таких проблем.

Допуск вступників до індивідуальної усної співбесіди з історії України здійснюється за умови наявності аркуша результатів вступних випробувань та документа, який засвідчує особу (паспорт, приписне свідоцтво тощо).

ЗМІСТ ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

1. Українські землі у складі Речі Посполитої в другій половині XVI ст.

Люблінська унія та її вплив на українські землі. Зміни в соціальній структурі українського суспільства. Виникнення Запорозької Січі. Повстання 1590-х рр. Братський рух. Утворення УГКЦ. Культура й духовність.

2. Українські землі у складі Речі Посполитої в першій половині XVII ст.

Зміни в соціально-економічному житті. Морські походи козаків. Участь українського козацтва у війнах Речі Посполитої проти Московського царства та Османської імперії. Козацькі повстання 1620–1630-х рр. «Ординація Війська Запорозького...». Культура. Відновлення вищої православної церковної ієрархії 1620 р. Духовність.

3. Національно-визвольна війна українського народу середини XVII ст.

Національно-визвольна війна українського народу. Зміни в суспільно-політичному житті. Утворення української козацької держави – Війська Запорозького. Внутрішньо- та зовнішньополітична діяльність уряду Богдана Хмельницького.

4. Козацька Україна наприкінці 50–80-х рр. XVII ст.

Внутрішньо- та зовнішньополітична діяльність гетьманів козацької України 50–80-х рр. XVII ст. Занепад Правобережжя. Запорозька Січ у складі Гетьманщини. Адміністративно-територіальний устрій Слобідської України.

5. Українські землі наприкінці XVII – в першій половині XVIII ст.

Гетьманщина в 1687–1709 рр. Повстання під проводом Семена Палія (1702–1704 рр.). Північна війна і Україна. Внутрішньополітична діяльність гетьманів козацької України 20–30-х рр. XVIII ст. Обмеження автономії Гетьманщини. Діяльність Першої Малоросійської колегії, «Правління Гетьманського уряду» (1734–1750 рр.). Культура. Києво-Могилянська академія. Духовність.

6. Українські землі в другій половині XVIII ст.

Внутрішня політика останнього очільника Гетьманщини. Діяльність Другої Малоросійської колегії. Скасування козацького устрою на Слобожанщині. Ліквідація Запорозької Січі. Ліквідація автономії Гетьманщини. Опришківський та гайдамацький рухи. Зміни в політичному становищі Правобережної України та західноукраїнських земель після поділів Речі Посполитої (1772, 1793, 1795 рр.). Реформи Марії Терезії та Йосифа II та їх вплив на українські землі. Культура й духовність.

7. Українські землі у складі Російської імперії наприкінці XVIII – в першій половині XIX ст.

Адміністративно-територіальний поділ українських земель у складі Російської імперії. Українське національне відродження: початок, періоди й особливості. Відновлення українського козацтва в час французько-російської війни. Кирило-Мефодіївське братство. Поширення в Україні російського та польського суспільних рухів. Початок промислового перевороту.

8. Українські землі у складі Австрійської імперії наприкінці XVIII – в першій половині XIX ст.

Адміністративно-територіальний поділ західноукраїнських земель. Початок національного відродження. Діяльність «Руської трійці». Альманах «Русалка Дністровая». Західноукраїнські землі в європейській революції 1848–1849 рр. Діяльність Головної Руської Ради (1848–1851 рр.). Досвід парламентаризму.

9. Культура України кінця XVIII – першої половини XIX ст.

Освіта, наука, література, образотворче мистецтво, архітектура. «Історія русів». Галицько-руська матиця. Собор руських вчених.

10. Українські землі у складі Російської імперії в другій половині XIX ст.

Події Кримської війни 1853–1856 рр. на українських землях та поразка Російської імперії. Реформи 1860–1870-х рр. і процеси модернізації в Україні. Українські підприємці. Політика російського царизму щодо України. Розвиток громадського руху. Журнали «Основа», «Громада», «Київська старина». Діяльність «Південно-Західного відділу Російського географічного товариства» (1873–1876 рр.). Братство тарасівців. Національне відродження кримськотатарського народу.

11. Українські землі у складі Австро-Угорщини в другій половині XIX ст.

Політика австрійського уряду щодо західноукраїнських земель. Діяльність культурно-освітнього товариства «Просвіта». Українські видання: «Правда», «Діло», «Записки Наукового товариства імені Шевченка». Розвиток кооперативного руху. Трудова еміграція. Політизація українського національного руху та утворення перших політичних партій.

12. Культура України в другій половині XIX – на початку XX ст.

Піднесення української культури. Розвиток освіти, науки, літератури, музичного, образотворчого, театального мистецтва. Українські підприємці-благодійники. Релігія і церква.

13. Українські землі у складі Російської імперії в 1900–1914 рр.

Утворення монополістичних об'єднань в Україні. Земельна реформа Петра Столипіна та її вплив на Україну. Консолідація української нації. Створення політичних партій Наддніпрянщини. Самостійницька й автономістська течії в національному русі. Події революції 1905–1907 рр. в Україні. Діяльність українських парламентських громад в I та II Державних Думах. Діяльність «Просвіти». Посилення російського імперського наступу на Україну в 1907–1914 рр.

14. Українські землі у складі Австро-Угорщини в 1900–1914 рр.

Становище промисловості та сільського господарства. Радикалізація українського політичного руху. Вплив УГКЦ на формування національної свідомості населення західноукраїнських земель.

15. Україна в роки Першої світової війни

Україна в геополітичних планах країн Антанти і Центральних держав. Війна та українські політичні сили. Головна українська рада. Союз визволення України. Загальна українська рада. Воєнні дії на території України в 1914–1917 рр. Українці в арміях воюючих держав. Українські січові стрільці. Політика Російської імперії та Австро-Угорщини на українських землях у 1914–1917 рр.

16. Початок Української революції

Революційні події в Україні в 1917 – на початку 1918 р. Українізація армії. Еволюція поглядів політичних сил України в питанні самовизначення. Універсали Української Центральної Ради. Відносини УЦР з Тимчасовим урядом та більшовицькою Росією. Проголошення УНР. Кримськотатарський національний рух.

«Всеукраїнський з'їзд рад» у м. Харків. Перша війна більшовицької Росії з УНР. Бій біля станції Крути. Події 1917 р. в Криму. Проголошення незалежності УНР. Окупація більшовицькою Росією України. Берестейський мирний договір. Вигнання більшовиків із території УНР. Похід Петра Болбочана на Крим. Конституція УНР.

17. Розгортання Української революції. Боротьба за відновлення державності

Гетьманський переворот. Українська Держава. Західноукраїнська Народна Республіка.

Український національний рух на Буковині й у Закарпатті. Акт злуки УНР та ЗУНР. Українсько-польська війна 1918–1919 рр. Директорія. Друга війна більшовицької Росії з УНР. Більшовицький режим в Україні. Ухвалення Конституції УСРР 1919 р. Політика воєнного комунізму. Червоний терор. Військова інтервенція Антанти на півдні України.

Денікінський режим в Україні. Повернення більшовицької влади. Перший Зимовий похід. Варшавська угода між УНР та Польщею. Польсько-радянська війна на території України. Другий Зимовий похід армії УНР. Холодноярська республіка (1919–1922 рр.). Культура та духовність.

18. Встановлення комуністичного тоталітарного режиму в Україні

Масовий голод у південних губерніях УСРР. Антирелігійна кампанія. Неп в УСРР. Входження УСРР до складу СРСР. Утворення Кримської АСРР. Національна політика радянської влади в УСРР. Молдавська АСРР. Суспільно-політичне життя. Ліквідація багатопартійності. Політика коренізації/українізації в УСРР. Згортання непу і перехід до директивної економіки. Індустріалізація. Кампанія з ліквідації неписьменності дорослих. Культура. Духовне життя.

19. Утвердження більшовицького тоталітарного режиму в Україні

Форсована індустріалізація. Насильницька колективізація. Примусові хлібозаготівлі. Опір селянства. Голодомор 1932–1933 рр. – геноцид українського народу. Масштаби та наслідки Голодомору. Масові репресії та їх ідеологічне виправдання більшовицьким режимом. Політичні процеси 1920-х-початку 1930-х рр. Згортання українізації. Ідеологізація суспільного життя в Україні. Культ особи. Великий терор. Биківня та інші місця масових поховань жертв репресій. Національно-демографічні зміни. Розстріляне відродження. Антирелігійна кампанія.

20. Західноукраїнські землі в міжвоєнний період

Правовий статус українських земель у складі Польщі. Національна політика та міжнаціональні відносини. Економічне і соціальне становище населення, кооперація, організації краю, політичні і організації, військова організація та ОУН. Українські землі у складі Румунії. Татарбунарське повстання. Суспільно-політичне життя. Українські землі у складі Чехословаччини. Правовий статус Закарпаття. Суспільно-політичне й соціально-економічне життя. Карпатська Україна. Карпатська Січ. Культура та духовність. Політичне і культурне життя української еміграції.

21. Україна в роки Другої світової війни

Українське питання в міжнародній політиці напередодні Другої світової війни. Радянсько-німецькі договори 1939 р. Початок Другої світової війни. Окупація Червоною армією Галичини, Волині, Північної Буковини, Хотинщини та Південної Бессарабії. Радянізація. Масові політичні репресії 1939–1940 рр. Початок німецько-радянської війни. Бойові дії в 1941–1942 рр. Відступ Червоної армії. Мобілізаційні заходи. Злочини комуністичного тоталітарного режиму. Окупація України військами Німеччини та її союзниками. «Новий порядок». Масове знищення мирного населення. Голокост. Опір окупантам. Український визвольний рух. Проголошення Акту відновлення Української Держави. Поліська Січ. Українська повстанська армія. Українсько-польське протистояння. Радянський партизанський рух. Бойові дії 1942–1943 рр. Вигнання німецьких військ та їхніх союзників з Правобережної та Південної України. Депортація кримських татар та інших народів Криму. Завершення бойових дій на території України. Українці у військових формуваннях держав Об'єднаних Націй. Внесок українського народу в перемогу над нацизмом. Українське питання на Тегеранській, Ялтинській і Потсдамській конференціях. Ціна війни. Культура й духовність.

22. Україна в перші повоєнні роки

Україна – співзасновниця ООН. Встановлення кордонів УРСР у міжнародних договорах. Посилення радянізації та репресії у західних областях УРСР. Український визвольний рух у

1944–1950-хрр. Обмін населенням між Польщею й УРСР. Масові депортації (1944–1946 рр.). Операції «Вісла» і «Захід». Ліквідація УГКЦ. Внутрішньополітична й економічна ситуація в УРСР. Масовий голод 1946–1947 рр. Ідеологічні кампанії. «Чистки» творчої інтелігенції. Культура й духовність.

23. Україна в умовах десталінізації

Участь українців у повстаннях у сталінських концтаборах. XX з'їзд КПРС. Десталінізація і лібералізація суспільного життя. Зміни адміністративно-територіального устрою: входження Кримської області до складу УРСР. Зміни в управлінні господарством. Зародження дисидентського руху та його течії. «Шістдесятництво». Антирежимні виступи 1960-х рр. Культура й духовність.

24. Україна в період загострення кризи радянської системи

Ідеологічні орієнтири партійно-радянського керівництва. Конституція УРСР 1978 р. Економічна ситуація в УРСР. Дисидентський рух: течії, форми і методи боротьби. Українська громадська група сприяння виконанню Гельсінських угод. Самвидав. Кримськотатарський національний рух. Культура й духовність.

25. Відновлення незалежності України

Початок перебудови в СРСР. Чорнобильська катастрофа. Стан економіки. Шахтарські страйки. Гласність і політичний плюралізм. Український національно-демократичний рух. Зміни в політичному керівництві УРСР. Формування багатопартійної системи. Вибори до Верховної Ради УРСР і до місцевих рад 1990 р. Декларація про державний суверенітет України. Революція на граніті. Створення Автономної Республіки Крим (АРК). Меджліс кримськотатарського народу (червень 1991 р.). Спроба державного перевороту в СРСР у серпні 1991 р. Акт проголошення незалежності України. Референдум і вибори Президента України 1 грудня 1991 р. Розпад СРСР. Міжнародне визнання України. Культура. Духовне відродження.

26. Становлення України як незалежної держави

Державотворчі процеси в незалежній Україні. Повернення кримських татар на батьківщину. Статус Криму. Суспільно-політичне життя. Особливості формування багатопартійності. Конституція України. Економіка України в 1991–1998 рр. та в 1998–2004 рр. Запровадження гривні. Демографічні та міграційні процеси. Олігархічна система. Початок інтеграції в європейський і світовий простір. Політична розбудова суспільства. Рухи протесту на початку 2000-х рр. Помаранчева революція. Україна в системі міжнародних відносин. Культура й духовність.

27. Творення нової України

Суспільно-політичне життя України в 2005–2013 рр. Авторитарний режим Віктора Януковича. Революція Гідності. Небесна Сотня. Анексія Росією Криму. Агресія Росії проти України. Російсько-українська війна. Добровольчі батальйони. Волонтерський рух. Реакція світової спільноти. Спроби мирного врегулювання. Соціально-економічний розвиток України до і після 2014 р. Євроінтеграційний поступ України: угода про асоціацію між Україною та ЄС. Режим безвізового в'їзду в країни ЄС для громадян України. Культура й духовність.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ВСТУПНИХ ВИПРОБУВАНЬ

Критерії оцінювання результатів вступного випробування встановлюються у нормах чотирьох рівнів досягнень (початкового, середнього, достатнього, високого) за ознаками правильності, логічності, обґрунтованості, цілісності відповіді; обсягу, глибини та системності знань (в межах Програми); рівнів сформованості навчальних та предметних умінь і навичок, володіння розумовими операціями (аналізу, синтезу, порівняння, класифікації, узагальнення тощо); самостійності оцінних суджень.

Для оцінювання результатів вступних іспитів з конкурсних предметів використовують 200-бальну шкалу. Оцінювання результатів вступних випробувань предметною екзаменаційною комісією виставляється оцінка за такими критеріями:

Рівень компетентності	Шкала оцінювання	Національна шкала оцінювання
Початковий. Відповіді вступника неправильні, фрагментарні, загалом засвідчують відсутність розуміння програмового матеріалу	1-99	Незадовільно
Середній. Відповіді вступника демонструють розуміння окремих аспектів питань програмового матеріалу, але характеризуються поверховістю та фрагментарністю. Спостерігаються неточності у висловленні думки	100-149	Задовільно
Достатній. Відповіді вступника свідчать про правильне і глибоке розуміння сутності питання програмового матеріалу, але містять окремі неточності не принципового характеру	150-179	Добре
Високий. Відповіді вступника демонструють глибоке розуміння сутності питання програмового матеріалу	180-200	Відмінно

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Власов В. С. Історія України : підручник для 8 класу закладів загальної середньої освіти / В. С. Власов, О. Є. Панарін, Ю. А. Топольницька. Київ: Літера ЛТД. 2021. 256 с.
2. Власов В. С., Кульчицький С. В. Історія України (рівень стандарту): підруч. для 11 кл. закл. загал. серед. освіти Київ : Літера ЛТД. 2019. 256 с.
3. Гісем О. В., Мартинюк О. О. Історія України: підруч. для 9 класу загальноосвіт. навч. закл. Харків : Вид-во «Ранок». 2017. 288 с. : іл.
4. Гісем О. В., Мартинюк О. О. Історія України: підруч. для 8 кл. закл. загал. серед. освіти. Харків: Вид-во «Ранок». 2021. 192 с. : іл.
5. Гісем О. В., Мартинюк О. О. Історія України (рівень стандарту): підруч. для 10 кл. закл. загал. серед. освіти. Харків: Вид-во «Ранок». 2018. 240 с. : іл.
6. Гісем О. В. Історія: Україна і світ (інтегрований курс, рівень стандарту): підруч. для 10 кл. закл. загал. серед. освіти. Харків: Вид-во «Ранок». 2018. 256 с. : іл.
7. Гісем О.В., Мартинюк О. О. В. Історія України (рівень стандарту): підруч. для 11 кл. закл. загал. серед. освіти. Харків: Вид-во «Ранок». 2019. 288 с. : іл.
8. Гісем О.В., Мартинюк О.О., Трухан О.Ф. Історія України. 7–9 класи: Наочний довідник. Київ – Харків: Веста. 2007. 176 с.
9. Гісем О.В., Мартинюк О.О. Історія України. 10–11 класи: Наочний довідник. Київ – Харків: Веста. 2007. 152 с.
10. Даниленко В. Смольницька М. Історія України (рівень стандарту): підруч. для 11 кл. закл. загал. серед. освіти. Київ: Генеза. 2019. 224 с. : іл.
11. Дудар О. В., Гук О. І. Історія України : підруч. для 8 класу закладів загальної середньої освіти. Київ: Видавничий дім «Освіта». 2021. 224 с.
12. Власов С. В., Кульчицький С. В., Панарін О. Є. Історія України: Довідник для абітурієнтів та школярів. Київ: Літера. 2021. 528 с.
13. Земерова Т. Історія України. Таблиці та схеми. 5-е вид., доповн. Тернопіль : Підручники і посібники. 2022. 464 с.
14. Історія України. Атлас. 8 клас. ДНВП «Картографія». 2018.
15. Історія України. Атлас. 9 клас. ДНВП «Картографія». 2018.
16. Історія України. Атлас. 10 клас. ДНВП «Картографія». 2018.
17. Історія України. Атлас. 11 клас. ДНВП «Картографія». 2018.
18. Пометун О. І., Гупан Н. М., Смагін І. І. Історія України: підруч. для 9 кл. загальноосвіт. навч. закл. Київ : УОВЦ «Оріон». 2017. 288 с. : іл.
19. Реєнт О. П., Малій О. В. Історія України: підруч. для 9-го кл. загальноосвіт. навч. закл. Київ : Генеза. 2017. 272 с.
20. Сорочинська Н. М., Гісем О. О. Історія України : підручник для 9 кл. загальноосвіт. навч. закл. Тернопіль : навчальна книга – Богдан. 2018. 256 с. : іл.
21. Сорочинська Н. М., Гісем О. О. Історія України (рівень стандарту): підручник для 10 кл. загальноосвіт. навч. закл. серед. Освіти. Тернопіль : навчальна книга – Богдан. 2017. 272 с. : іл.
22. Сорочинська Н. М., Гісем О. О. Історія України (рівень стандарту): підручник для 11 кл. загальноосвіт. навч. закл. серед. Освіти. Тернопіль : навчальна книга – Богдан. 2019. 240 с. : іл.
23. Струкевич О. К. Історія України : підруч. для 9 кл. загальноосвіт. навч. закл. Київ: Грамота. 240 с. : іл.
24. Турченко Ф. Г., Мороко В. М. Історія України : підруч. для 9-го кл. загальноосвіт. навч. закл. Київ: Генеза. 2017. 384 с. : іл., карти.
25. Історія України : підруч. для 8 кл. закладів загальної середньої освіти / Авт.: І. Я. Щупак, Б. В. Черкас, О. В. Бурлака, Н. С. Власова, К. Ю. та ін. Київ : УОВЦ «Оріон». 2021. 224 с. : іл.

ІНФОРМАЦІЙНИЙ РЕСУРС

1. Підготовка до ЗНО: 11 ресурсів, що стануть у нагоді // URL: <https://womo.ua/pidgotovka-do-zno-resursiv-shho-stanut-u-nagodi/>
2. «Тести ЗНО/НМТ онлайн з предмета «Історія України» URL: <https://zno.osvita.ua/ukraine-history/>
3. ЗНО з історії України: персоналії // URL: https://znoclub.com/images/2018zno/pdf/Personalii_istoriya_2018_znoclubcom.pdf